

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 9 maj 2012

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer sport management på idrottsforum.orgLär mer om idrottens affärer på idrottsforum.org

Läs Josef Fahléns recension av den tredje upplagan av boken

Vad är sport management? Engelskspråkiga Wikipedia, med tung amerikansk lutning, anger att "Sport management is a field of education concerning the business aspect of sport". Management, menar den svenska Nationalencyklopedin, används i Sverige dels i betydelsen företagsledning, dels som ett allmänt begrepp för ledning, skötsel och styrning av en verksamhet. Svaret på den frågan är inte entydigt ens inom de delar av akademien som utbildar praktiker i fältet och som forskar om deras praktik. Men Sofia Gardholm sammanfattar ganska väl den ibland lite splittrade bilden, där vissa betonar ledarskapsaspekten och andra affärsaspekten, i en intervju på Södertörns högskolas hemsida: "En utbildning i sport management handlar om ekonomi, juridik och ledarskap som öppnar dörrar för arbete inom idrottsvärlden. På den ideella sidan finns föreningar som behöver projektledare för organisation och utveckling. Den kommersiella sidan handlar mycket om samarbeten, kommunikation och ekonomi." Den kommersiella sidan, kan man med fog säga, dominerar den amerikanska läroboken *Contemporary Sport Management: Fourth Edition* sammanställd av Paul M. Pedersen, Janet B. Parks, Jerome Quarterman och Lucie Thibault (Human Kinetics). Vår recensent Magnus Forslund problematiserar bokens syn på sport management, som han menar präglas av oklarhet och förvirring.

Bristande precision

Magnus Forslund

Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet, Växjö

Paul M. Pedersen, Janet B. Parks, Jerome Quarterman & Lucie Thibault (red)

**Contemporary Sport Management:
Fourth Edition**

461 sidor, inb., ill.

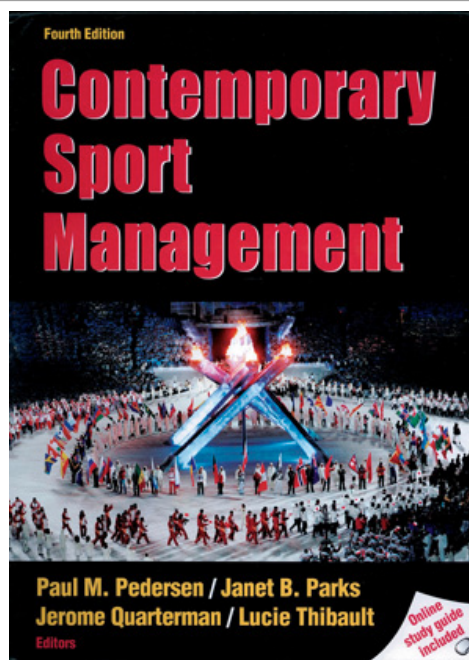
Champaign, IL: Human Kinetics 2011

ISBN 978-0-7360-8167-2

År 2007 gjorde Josef Fahlén en förtjänstfull recension av den tredje upplagan av boken *Contemporary Sport Management*. Fem år senare läser jag den fjärde upplagan. Det har gjorts en del förändringar, men det förtar inte att jag i det stora hela delar den kritik som Josef levererat. Det är också en kritik som liknar den som givits av andra recensenter gällande (nord-)amerikanska böcker om sport management. Det gäller både upplägget som sådant och att innehållet är gammalt (4 P, någon?). Kanske är det dags att vi slutar läsa dessa böcker? Uppenbarligen gillar vi dem inte.

I den fjärde upplagan har en Paul M. Pedersen tillkommit som redaktör. Han ska ha publicerat över 60 forskningsartiklar, har en fru som heter Jennifer, gillar att cykla, har fyra barn och hör och häpna, han gillar att titta på sport. Sådan får man reda på i boken, som i mitt tycke dräller av sådant här meningslöst dravel. Nog om det. Kom dock ihåg att du ska klippa dina naglar och borsta tänderna, annars får du inget jobb (kapitel 2).

Vad ska man egentligen då säga om boken (förutom att den inte är bra)? Det kanske allvarligaste är att boken illustrerar det fundamentala problemet i området sport management: en stor oklarhet kring frågor som vad är sport management och hur kan vi förstå det. Jag blir snurrig när jag försöker hänga med i boken, som hoppar mellan att sport management tydligen handlar om att tillverka sportprodukter (i kapitel 3) och att det handlar om vad agenter

kan göra för aktiva (kapitel 10). Det är mycket svårt att få grepp om vad det innebär att leda en idrottsorganisation. Som företagsekonom är det förvirrande att så mycket handlar om det som ligger utanför idrottsföreningens sfär. Tänk er en vanlig lärobok i management, där det finns flera kapitel som beskriver byggbranschen inklusive centrala branschorganisationer, mässor, eventet SM i grävmaskin, arrangerandet av Nordbyggmässan, med mera. Som om studenterna främst kommer arbeta med sådana saker och inte i byggföretag.

Det finns allt för ytliga diskussioner, både i denna bok och i många andra sammanhang, om vad som är unikt med idrottsverksamhet. Gamla klyschor tas fram, som att sport är svårgripbart, involverar känslor, kan tolkas olika av olika kunder och konsumeras samtidigt som den produceras. Detta är dock inte alls unikt, utan det som definierar många tjänsteföretags erbjudanden. Dessutom är det inte sant. Man kan konsumera elitidrott i efterhand. Repriser och youtube-klipp är två exempel. Att idrott är oförutsägbart framhålls också. Men, på samma sätt kan datorspel, att se en ny film/teater man inte känner till, att åka på äventyrsresor, personlig coaching, etc., också definieras som oförutsägbara. Vi vet inte exakt vad slutresultatet kommer bli. Vidare nämns "ligatänkande" som utmärkande för sport. Det innebär enligt boken att en aktör offerar vissa saker, t ex intäkter för att skapa en stabil liga. Författarna har uppenbarligen aldrig hört talas om karteller och andra typer av branschsamverkan i "traditionell" industri. Framtagande av branschstandarder är nödvändigt och något som leder till att vissa aktörer får offra sig för branschen (ligan) som helhet. Missförstå mig rätt, visst är ligaspel en speciell situation, men låt oss då "tälja fram" det som verkligen är unikt och inte röra oss med svepande klyschor.

Oklarheterna uttrycks vidare i att det finns en mycket ambivalent inställning till om tränare är ledare i organisationen eller inte. I kapitlet om Managerial leadership in sport organizations nämner man några historiska ögonblick. Ett är när Pat Summitt 1975 vann sin första match som "head coach" för Tennessee Lady Vols. Alltså utövar coacher managerial leadership. I tabell 5.6 väljer man sedan ut viktiga titlar som chefer på olika nivåer kan ha. När det kommer till första linjens chefer så hittar vi Director of baseball administration, Manager of ticket sales och marketing director. Här ingår alltså inte coacher i managerial leadership. De verkar inte ses som chefer över huvudtaget. Slår man ihop de två observationerna är det inte konstigt om det blir lite rörigt. Denna disposition för att inte se huvudtränaren som en integrerad del av organisation är inte bara något som författarna lider av. Jag stöter ofta på den. Senast var det studenter som, trots uttrycklig uppgiftsanvisning, valde bort att studera ledarskapet hos föreningens tränare, med argumentet att det handlade om organisatoriskt ledarskap. Vad man nu menade med det. Som företagsekonom/organisationsvetare är det självklart att se det faktiska idrottsutövandet som en del av organisationen, närmare bestämt brukar man benämna det arbetsorganisationen. I denna finns det chefer/förmän/arbetsledare/etc., vilka i idrottsföreningar motsvaras av tränare/ledare av olika slag. Detta är inte något skilt från övriga organisationen. Det produktionssystem som finns när det gäller idrottsutövandet kan ses som lika integrerat som fabriken produktionsystem är i ett tillverkande företag.

Samtidigt är det kanske just denna tendens hos många att vilja skilja på det administrativa och det idrottsliga, som indikerar att man (dock ofta omedvetet) förstår idrottsföreningen som en professionell byråkrati (för diskussion om vad detta är, se Mintzberg, 1979). I sådana, som skolor, lasarett och universitet, sköter sig ofta arbetsorganisationen självt, löst kopplat till övrig (administrativ) verksamhet. Dock bygger det på att de operativa "arbetarna" (och deras chefer) är professionella. Stämmer då detta inom idrotten? Ja, möjligen på absoluta elitnivå. Jag kan dock hitta många invändningar. Lättast är om vi bortser från denna elitnivå och istället fokuserar övriga 95 % av idrottsvärlden. Där är det tveksamt om vi kan tala om professionalism på sådant sätt att vi kan jämföra det med andra professionella byråkratier. Därmed tycker jag också att denna bok, liksom många andra diskussioner, hamnar lite snett. Det hjälper inte att det finns ett kapitel i boken om amatörsport.

Vad min kritik egentligen tar vägen är oklart. I steg ett handlar det om att röja bort onyanserade föreställningar och klyschor så att vi bättre kan diskutera hur vi kan förstå ledning av idrottsföreningar. Visst finns det små korn här och där att ta till sig och visst kan de olika kapitelförfattarna grunderna. Men jag ser ingen anledning för svenska studenter, lärare och/eller forskare att läsa boken, förutom om man vill studera hur dylika böcker i sport management ser ut utifrån ett mer diskursivt perspektiv.

© Magnus Forslund 2012.

Köp *Contemporary Sport Management* från [Adlibris.se](#)

Kjøp *Contemporary Sport Management* fra [Adlibris.no](#)

Køb *Contemporary Sport Management* fra [Adlibris.dk](#)

Buy *Contemporary Sport Management* from [Amazon.co.uk](#)

Buy *Contemporary Sport Management* from [Amazon.com](#)